

en de rentekosten f 500.—, maar de kosten der grondstoffen bedragen f 10.500.—. De kosten ad f 500.— zijn bijzondere kosten van de grondstoffen. De rentekosten — zoo drukt *Limperg* het uit — vormen geen zelfstandige kostencategorie. Zij zijn evenmin, zooals men zoo veel in de litteratuur kan lezen, algemeene kosten van de productie. Zij zijn oorzakelijk met de kosten der verschillende kostencategorieën verbonden en vormen daarvan bijzondere kosten. De consequentie daarvan is belangrijk: de rentekosten hebben geen zelfstandige gedragingen, maar volgen de gedragingen van de kostencategorieën. Het voorgaande heeft zulks reeds doen zien. Wanneer wij dit hebben vastgesteld, dan moet het ook duidelijk zijn, dat niet behoeft te worden gezocht naar een technischen maatstaf — waarnaar litteratuur en praktijk naarstig hebben gezocht — volgens welken de rentekosten zullen moeten worden verbijzonderd. Want hoe dat zal dienen te geschieden, staat bij voorbaat vast. De rentekosten zijn onverbreekelijk aan de kostencategorieën verbonden en dienen op de wijze, als voor deze kosten geldt te worden verbijzonderd. De rente over het vermogen, vastgelegd in de grondstoffen, moet worden verbijzonderd op de wijze als die grondstoffen zelve, de rente over het vermogen van de werktuigen op de wijze als voor de kosten van de werktuigen geldt, en hetzelfde kan van de overige kosten-categorieën worden gezegd. Vele in de praktijk gegeven oplossingen, waarvan wij boven er eenige noemden, zijn geen oplossingen; zij gaan van een onjuist uitgangspunt uit en berusten daarmede op een foutieven grondslag. In het werk van *Schnettler*, dat wij reeds eenige malen citeerden, omdat wij hierin een speciaalstudie vinden van zeer recenten datum (1939), vindt men een aantal methoden aangegeven, die wij verder onbesproken laten, omdat de boven gesignaleerde fout voor al deze methoden geldt. Verdeeling naar de verkoopwaarde der producten — zooals zoeven werd genoemd — is wel geheel foutief, evenals de door *van Saarloos* aanbevolen methode om de rentekosten onder verkoopkosten op te nemen om deze naar den daarvoor geldenden maatstaf te verdeelen (*A. E. C. van Saarloos*, Productiekostenverrekening en wetenschappelijke bedrijfsleiding, blz. 104). Slechts één methode is de principieel juiste, n.l. die, waarbij de renteoverters in oorzakelijken samenhang met de kosten der onderscheidene productiemiddelen worden gezien en dienovereenkomstig worden verbijzonderd. Hiermede is tevens — het is van belang om daarop den nadruk te leggen — de sleutel aangegeven voor de oplossing in de praktijk.

Wij gelooven niet, dat wij ons al te zeer bedriegen, indien wij zeggen, dat het in de praktijk met de juiste verrekening van de rentekosten niet steeds zoo nauw genomen wordt. Nog al te veel acht men de moeite (en de kosten) niet evenredig met het belang van deze kosten. Wie in de praktijk heeft rondgezien, kent ook gevallen, waarin de rente voor de kostprijsberekening wordt verwaarloosd. Welke de gevolgen daarvan zijn, is algemeen bekend en wij zouden ze stilzwijgend kunnen voorbij gaan, ware het niet dat die gevolgen zoo ernstig zijn, dat door daarop nogmaals te wijzen de noodzakelijkheid van een juiste rentecalculatie duidelijk komt vast te staan. Vastgesteld moet worden, dat het verwaarloozen van de rente tot een foutieven kostprijs leidt. Een verkoop tegen dezen „kostprijs” zou een verlies beteekenen. Als gevolg van den onjuisten kostprijs mist de producent een zuivere beoordeeling van zijn verkoopprijzen, alsmede een beoordeeling van zijn winst bij den ruil. De gevolgen zijn in het bijzonder schadelijk bij heterogene productie, indien een veelheid van verschillende producten wordt voortgebracht. Vooral indien het producten zijn, waarvan de voortbrenging een zeer verschillend vermogensbeslag met zich brengt, zooals bij verschillend gebruik van werktuigen of indien machinale- en handbewerking naast elkander voorkomen. In het bijzonder de kosten van den machine-arbeid

zullen te laag worden gecalculeerd, waaruit de verkeerde conclusie zou kunnen worden getrokken, dat het gebruik van werktuigen voordeel brengt ook in die gevallen, waarin van een voordeel geen sprake is. Een irrationeele vervanging van handenarbeid door machine-arbeid kan daarvan het gevolg zijn. In het algemeen kan worden gezegd, dat het verwaarloozen van de rentekosten tot een kostprijs leidt, die niet langer een betrouwbaar gegeven vormt voor de beoordeeling van de doelmatigheid van de productie, noch t.o.v. verschillende werkmethoden (zooals van machine- en handenarbeid), noch van de beoordeeling van de onderdeelen der productie. Ook t.o.v. de vergelijking van de prijzen van halfproducten en van diensten van derden vormt deze kostprijs een ondeugdelijken maatstaf, hetgeen tot onjuiste conclusies kan leiden met betrekking tot de vraag of het doelmatig is voor eenig onderdeel van de productie van de goederen of diensten van derden gebruik te maken in plaats van deze productie zelf ter hand te nemen. Duidelijk is, dat de fouten, en daarmede de gevolgen, des te ernstiger zullen zijn, naar gelang het vermogensbeslag, alsmede de diversiteit van dat vermogensbeslag grooter zijn. Brengt het verwaarloozen van de rentekosten schadelijke gevolgen met zich, niet minder ernstig zijn de gevolgen, indien alleen de betaalde rente wordt gecalculeerd. Deze wijze van berekening impliceert, dat men gevangen zit in de opvatting van den uitgaafprij, met alle bedingen van dien. Maar ook zelfs wanneer tevens rekening wordt gehouden met de rentekosten van het eigen vermogen, vinden wij ernstige fouten, die hun oorzaak hierin hebben, dat de theorie van de vervangingswaarde niet of op de verkeerde manier wordt toegepast. Een juiste renteberekening in den kostprijs — dit hebben wij in dit artikel nogmaals willen betoogen — dient uit te gaan van de gedachte, die aan de theorie van de vervangingswaarde ten grondslag ligt. In het licht van deze theorie kunnen de strijdfragen van vele jaren geleden, waaraan wij in den aanhef van dit artikel herinnerden, geen vragen meer zijn. Zooals voor tal van vraagstukken heeft ook voor het vraagstuk van de rente als kostenfactor de theorie van de vervangingswaarde de oplossing aangegeven.

H. J. VAN DER SCHROEFF

WETSONTWERP OP DE WINSTBELASTING 1940 (II) *)

Memorie van Antwoord

Nota van Wijzigingen

In mijn artikel over bovengenoemd wetsontwerp in het Maart-nummer werd de verwachting uitgesproken, dat de parlementaire behandeling van het wetsontwerp tot opheldering der gerezen dubia zou mogen leiden. Deze verwachting is voor een groot deel verwezenlijkt, terwijl ook aan verschillende desiderata, in mijn vorig artikel geuit, is tegemoetgekomen, zooals moge blijken uit onderstaande beschouwing der *Memorie van Antwoord* en *Nota van Wijzigingen*.

Stichtingen

In mijn eerste artikel werd opgemerkt, dat stichtingen niet onder de winstbelasting vallen, ook al zouden zij een bedrijf uitoefenen. De Minister resconteert deze opmerking door er op te wijzen, dat hij van plan is de thans in de inkomstenbelasting vervatte belasting van de bedrijfswinst van stichtingen onder te brengen in de winstbelastingwet, doch dat hij

*) I in de Maart-aflevering van deze jaargang, blz. 43 e.v.

met dat overbrengen wil wachten tot de aangekondigde herziening van de wet op de inkomstenbelasting.

De wijze van winstbepalen

Het ministerieele standpunt ten aanzien van het kernpunt der wet nl. het *winstbegrip*, waarmee de wijze van bepaling der winst uiteraard ten nauwste samenhangt, moge blijken uit onderstaande uittreksels der algemeene beschouwingen in de

Memorie van Antwoord.

De twijfel, van andere zijde geopperd aan de juistheid van het toekennen van een grootere *vrijheid aan den ondernemer* in de keuze van het stelsel van waardeering en van afschrijving, kan door den ondergeteekende niet worden gedeeld. Bedacht behoort hierbij te worden, dat een bijzonder traag tempo van afschrijven het tijdstip vervroegt, waarop belasting moet worden betaald, en dat een bijzonder snel tempo van afschrijven onder bepaalde omstandigheden in verliesjaren de verliezen vergroot. Zulks doet de kans ontstaan, dat compensatie op den voet van art. 8 niet ten volle mogelijk zal zijn. In beide gevallen werkt derhalve een factor, die doet verwachten, dat de wal het schip zal keeren.

De balansen, die het ontwerp op het oog heeft, zijn uiteraard *niet vermogensbalansen* (bestemd om het zuiver vermogen te doen kennen, b.v. ter bepaling van de intrinieke waarde van de aandelen) maar balansen, geschikt om, aan de hand van de daarop voorkomende bedragen aan bezittingen en andere activa (zooals oprichtingskosten enz.), en van de daarop voorkomende verplichtingen en andere passiva (b.v. interest vóór den vervaldag ontvangen), de winst te leeren kennen.

Indien goed koopmansgebruik voorschrijft een *koersstijging van bepaalde effecten*, zooals die waarin een levensverzekeringsmaatschappij een gedeelte van haar premiereserve heeft belegd, niet als winst te beschouwen, dan moet bij de winstberekening het bedrag van die koersstijging buiten de winsten verliesrekening worden gelaten, en ook bij het opstellen van een balans in den bovenvermelden zin ditzelfde bedrag buiten aanmerking blijven. Mutatis mutandis geldt hetzelfde voor *niet-gerealiseerde waardestijgingen* van onroerende goederen en andere bedrijfsmiddelen, en van goederenvoorraden; evenzeer als voor niet-gerealiseerde waardedalingen.

Men verlieze niet uit het oog, dat sparen, mede met het oog op *toekomstige schade*, voor een lichaam een even normale bestemming van de winst is, als het voor een particulier verstandig en zelfs geboden kan zijn, dat hij *uit* zijn inkomen spaart. Het is den Minister uiteraard bekend, dat aandeelhouders in naamlooze vennootschappen niet altijd doordrongen zijn van de wenschelijkheid, dat ook hun vennootschap spaart uit haar winst, en dat dientengevolge de bestuurders, van die wenschelijkheid beter doordrongen, soms eenige neiging gevoelen het voor te stellen, alsof de wenschelijke besparingen niet uit de winst komen, doch de oorzaak zijn van een geringere winst. Voor den belastingheffer bestaat echter geen aanleiding, die figuur te aanvaarden.

Overigens meent de ondergeteekende, dat de *soepelheid*, die het ontwerp kenmerkt, te zamen met de *verliescompensatie* van artikel 8, alleszins voldoende reden vormt om het novum, dat ook vennootschappen niet meer belastingvrij zullen kunnen sparen, met zekere blijmoedigheid onder de oogen te zien.

Waardeering op den grondslag van de *vervangingswaarde* is geenszins uitgesloten. Zelfs is het, indien deze waardeering enkel wordt gevolgd om de vermogenspositie weer te geven, mogelijk, niet gerealiseerde winsten op den aanwezigen goederenvoorraad te beschouwen als nog niet behaald. Een buiten aanmerking laten van reeds gerealiseerde waardestijgingen laat het ontwerp echter niet toe, ook al moge prijsstijging de

behoefte aan bedrijfskapitaal hebben doen toenemen en dientengevolge een prikkel hebben geschapen tot sparen uit de winst.

De Minister heeft inderdaad in het bovenstaande zijn meening op een aantal punten, waaromtrent twijfel bestond, verduidelijkt. Er blijkt tevens uit, dat de Minister vasthoudt aan zijn eenmaal gekozen systeem van winstbepalen door vermogensvergelijking. De Minister ziet in dit systeem o.a. de volgende voordeelen:

1. De methode van het ontwerp waarborgt in geval van verandering in het stelsel van afschrijvingen en reserveeringen de continuïteit. Zij voorkomt, dat, bij geoorloofde systeemverandering, men met vrucht den fiscus kan toevoegen: deze of gene winst, die volgens het oude systeem beschouwd werd als nog niet behaald, moet volgens het nieuwe systeem schouwd worden als reeds vroeger behaald; zij moet dus onbelast blijven, omdat in het verleden de oude methode gold en omdat in de toekomst de nieuwe methode zal gelden.
2. De gevolgde omschrijving geeft meer zekerheid in geval waardeveranderingen, vóór de realisatie buiten aanmerking gelaten, later (b.v. bij geheele of gedeeltelijke liquidatie) worden gerealiseerd.
3. Men kan aldus via de voorkomende uitdrukking (art. 5 lid 1) „uitdeelingen van deelgerechtigden in de winst”, de rechtspraak i.z. de D.T.B. voor een groot deel in stand houden.
4. De gevolgde methode geeft een wel zeer wenschelijke vingerwijzing op het punt van reserveeringen. De wezenlijke reserves, voor zoover zij op de balans in den bovenbedoelden zin voorkomen, behooren tot het vermogen, waarvan de toeneming of de afnemning wordt gemeten ter berekening van de winst. Hieruit vloeit voort, dat, in den gedachtingang van het ontwerp, dotaties aan zulke reserves steeds geschieden *uit* de winst en niet *ten laste van* de winst. Een uitzondering maakt het ontwerp slechts ten aanzien van de „reserve assurance eigen risico”.

Het vorenstaande sluit uiteraard niet uit, aldus de M.v.A., dat b.v. een zeker bedrag belastingvrij kan worden „gereserveerd”, omdat een loopende procedure kan uitwijzen, dat een bepaalde som, die anders reeds als „verdiend” zou worden beschouwd, achteraf blijkt niet verdiend te zijn. Zulk een reserve is één van de passiva, die naar den zin van het ontwerp ten laste van de winst- en verliesrekening op de balans kan worden gebracht. In nog sterkere mate geldt dit voor passiva, die risico's vertegenwoordigen in zoo grooten getale, dat die risico's massale zekerheden geworden zijn; een premiereserve van een levensverzekeringsmaatschappij is dan ook zeker een schuld. En de dotatie van zulk een „reserve” drukt een verlies uit.

Ik behoef in dit tijdschrift wel niet uiteen te zetten, waarom deze laatste zinsnede uit de M.v.A. in onze ooren klinkt als een echo uit de kinderkamer der accountancy. Maar er is nog een zin in de Memorie, die aan de vergetelheid ontrukkt dient te worden als een bewijs, dat de studie van het boekhouden op het Departement van Financiën blijkbaar nog in de kinderschoenen staat. Er valt nl. te lezen op blz. 4 der M.v.A.: „De methode van het dubbel boekhouden leert, dat men — in overeenstemming met goed koopmansgebruik — een balans zoodanig kan opstellen, dat de winst, bepaald door vergelijking van beginbalans en eindbalans, *dezelfde* is als die, welke men afleest uit de winst- en verliesrekening”.

Wij moeten echter bij het lezen van dit lesje in boekhouden onze lachspieren bedwingen, daar het immers niet voor óns accountants, maar voor onze Kamerleden werd neergeschreven.

Ik meen, dat uit de hierboven aangehaalde zinsnede voldoende duidelijk de meening van den Minister omtrent het reserveeren blijkt. Hij beschouwt als *belastingvrije* reserves:

- 1e. die tot dekking van risico's, welke plegen te worden verzekerd (dus reserves voor assurantie eigen risico, waaronder pensioenverzekering),
- 2e. onderhoudsreserves,
- 3e. reserveeringen tegen loopende procedures,
- 4e. premiereserves,
- 5e. reserves voor koersverschillen,
- 6e. reserves voor niet gerealiseerde waardeinstijgingen.

Van de laatste soort van reserverekeningen zegt de M.v.A., dat belastingvrij zullen zijn, *niet-gerealiseerde waardeinstijgingen* van onroerende goederen en andere bedrijfsmiddelen, en van goederenvoorraden. Of deze niet-gerealiseerde waardeinstijgingen op reserverekeningen worden geboekt of niet, zij blijven bij de winstberekening buiten beschouwing, indien goed koopmansgebruik zulks vordert.

Niet belastingvrij zijn de eigenlijke reserves, die uit de winst worden gevormd. Dit is duidelijk en aanvaardbaar, maar te betwisten blijft o.i. het standpunt van den Minister, waar hij meent, dat reserve voor *toekomstige schade* steeds belastbaar moet worden geacht. Het zou in strijd zijn met goed koopmansgebruik, indien op eene balans vóór de vaststelling der winst geen reserves werden gevormd voor toekomstige schaden, die zeker, of zelfs waarschijnlijk, te verwachten zijn en waarvan de oorsprong resp. de oorzaak in het verleden ligt. Evengoed als eene reserve tegen loopende procedures wordt goedgekeurd, behoort dit het geval te zijn met *reserves tegen loopende risico's*, die niet verzekerd plegen te worden. Eene balans, die met deze latente risico's, waarvan de schade eerst in de toekomst zal blijken, geen rekening houdt, is eene geflatteerde balans, opgemaakt in strijd met goed koopmansgebruik.

Ten aanzien van de kwestie der *vervangingswaarde* kan ik mij vrijwel vereenigen met de beschouwing in de M.v.A. Zij komt hierop neer, dat de Minister niet-gerealiseerde winsten op den voorraad buiten beschouwing wil laten, maar niet de gerealiseerde baten. Inderdaad vereischt de vervanging der gerealiseerde activa bij prijsstijging uiteraard een hooger kapitaal, dat uit de gerealiseerde winst gevormd kan worden, doch dat ook van buiten af aan de N.V. kan toevloeien. De voorstanders der theorie van de *vervangingswaarde* — waartoe ik mijzelf reken — mogen dezen factor, die de Minister terecht in het geding brengt, niet uit het oog verliezen. In verband met de hoogere *vervangingswaarde* zal men deze gerealiseerde winst niet uitkeeren, doch bestemmen voor versterking van het bedrijfskapitaal. Eventuele toekomstige verliezen uit denzelfden hoofde mogen dan echter niet op deze kapitaalreserve worden afgeboekt, maar rechtstreeks ten laste der V. & W. worden gebracht. Indien deze eventuele verliezen niet gecompenseerd worden met winsten, dan zou compensatie met de kapitaalreserve mogelijk moeten zijn *onder restitutie der over deze reserve betaalde winstbelasting*.

Kapitaalmutaties

Het in de wet verankerde winstbegrip brengt ipso facto mede, dat stortingen en terugbetalingen van kapitaal zonder invloed blijven op de bepaling der winst.

Het lijdt m.i. geen twijfel, dat voor toepassing van art. 39, lid 3 van het wetsontwerp *agio* als gestort kapitaal moet worden beschouwd en dus niet valt onder de op het overgangstijdstip in de vennootschap aanwezige winst, bedoeld in art. 39, lid 2.

Uit deze praemisse volgt, dat ook *terugbetaling van het agio* niet valt onder de winstbelasting. Art. 40 lid 2 belast enkel

uitdeelingen, welke na het overgangstijdstip worden gedaan ten laste van de op het overgangstijdstip aanwezige *winst*. In casu is hiervan geen sprake; de uitkeering wordt niet gedaan ten laste van de bedoelde winst, maar ten laste van het kapitaal (agio). Wanneer de uitkeering inderdaad ten laste van de agio wordt gedaan en geboekt, is m.i. geen verder bewijs door den belastingplichtige, dat het geen winstuitdeeling is, noodig.

Blijft nog de vraag, of uitkeering in verband met art. 5 bezwaar zou opleveren. Ook dit is m.i. niet het geval. Volgens art. 5 lid 1 is winst: het verschil tusschen het zuivere vermogen van de vennootschap bij het einde van het jaar en het zuivere vermogen bij het begin van het jaar, vermeerderd o.a. met de geldswaarde van hetgeen in den loop van het jaar als terugbetaling van kapitaal en als uitdeeling aan deelgerechtigden in de winst is onttrokken. Wanneer een terugbetaling van agio heeft plaats gehad, vermindert het zuiver vermogen (= kapitaal + kapitaalsurplus) met het terugbetaalde bedrag. Het is dus logisch, dat bij de vaststelling der winst door vermogensvergelijking, het bedrag van het uitgekeerde agio in aanmerking wordt genomen, conform de constructie van art. 5 lid 1.

Ieder dubium omtrent bovenstaande beschouwing werd in de M.v.A. weggenomen. Deze verklaart uitdrukkelijk, dat *agio* als kapitaal moet worden beschouwd, evenals *schenkingen*, mits de laatsten geen verband houden met het bedrijf.

Het heffingspercentage

Dit blijft 10 % van de volle winst, de winstbelasting mag dus *niet* worden afgetrokken.

Bij zijn commentaar op artikel 5 verdedigt de Minister als volgt, dat de heffing van 10 % zal geschieden over de *geheele* winst:

„Op het punt van de aftrekbaarheid van de winstbelasting zelve is de ondergeteekende, in de nota van wijzigingen, tegemoet gekomen aan de leden, die daartegen bedenking hadden. Hij blijft van oordeel, dat het te dien aanzien in de memorie van toelichting ingenomen standpunt verdedigbaar is, omdat de belasting verschuldigd wordt bij het einde van het boekjaar en omdat ook bij de dividend- en tantiëmebelasting de belasting berekend werd over datgene, wat na de heffing van de belasting werd uitgedeeld. Dat hij niettemin thans in het ontwerp een bepaling betreffende de niet-aftrekbaarheid van de winstbelasting heeft opgenomen, strekt ter compensatie van de kosten verbonden aan een tegemoetkoming, welke hij wil verlenen bij artikel 7”.

Anderzijds is Minister de Geer blijkbaar niet van plan dit percentage te verhoogen, daar hij in de Memorie van Antwoord schrijft:

„Bij de overweging van de vraag, welk percentage zal geheven worden van de winsten onzer ondernemingen, behooren andere gedachten gevolgd te worden dan die, welke aan de inkomstenbelasting ten grondslag liggen. Daaronder ook deze gedachte, dat de werkverruiming er slecht mee gediend wordt, indien door overmatige belasting het kapitaal wordt afgeschrikt zich in het vaderlandsche bedrijfsleven te interesseren”.

Het spreekt echter van zelf, dat de opvolgers van Minister de Geer niet gebonden zijn aan diens toezeggingen.

Commissie van deskundigen

In mijn eerste artikel heb ik het denkbeeld geopperd eene kleine *commissie van deskundigen* te benoemen, aan wie en de belastingplichtigen en de belastingautoriteiten alle vragen zouden kunnen endosseeren, die zich om het begrip „goed

koopmansgebruik" bewegen. Ik heb de instelling eener dergelijke commissie aanbevolen, omdat te voorzien is, dat het aantal beroepszaken over het begrip „goed koopmansgebruik" zeer talrijk zal worden, zoodat door de instelling eener dergelijke commissie m.i. zeer veel werk aan Raden van Beroep, Inspecteurs en belastingplichtigen bespaard kan worden. Daardoor zou tevens bereikt worden eene *versnelde procedure*, die vooral voor deze belastingheffing zoo gewenscht is. *Minister de Geer* heeft het denkbeeld echter afgewezen op de volgende in de M.v.A. ontwikkelde gronden:

„Naar aanleiding van het denkbeeld, door andere leden geopperd, om een officieel lichaam in het leven te roepen, dat in dezen als *instantie van advies* voor de belastingplichtigen zou kunnen optreden, merkt de ondergeteekende op, dat iedereen betrouwbare, doch niet-bindende adviezen kan inwinnen bij zelf gekozen deskundigen. Een instantie, welke bindende belastingadviezen zou kunnen geven, zou moeten behooren tot de belastingadministratie. Zulk een instantie bestaat reeds overal, waar de bedrijfsleiders den weg tot den inspecteur hebben gevonden”.

De Minister bekijkt deze aangelegenheid m.i. te veel van een formalistisch en niet van een practisch standpunt. Het moet den bewindsman van Financiën toch bekend zijn:

- 1e. dat de meeste inspecteurs thans reeds met werk overladen zijn,
- 2e. dat de invoering van het criterium „goed koopmansgebruik" bij de waardeering van activa en passiva van groote en kleine N.V. van den meest verscheiden aard, een groot aantal nieuwe problemen zal doen rijzen, wier oplossing de hoogste eischen zal stellen aan het economisch inzicht, de scherpzinnigheid en de werkracht der inspecteurs.

Ik hoop voor den Minister, dat hij niet te licht heeft geoordeeld over de verzwaring van de taak der inspecteurs bij de doorvoering der winstbelasting, doch ik verwacht, dat de praktijk den Minister zal dwingen tot maatregelen van organisatorischen aard, waardoor de taak der inspecteurs zal worden verlicht.

Enkele artikelen der wet

De meeste verbeteringen in ons artikel aangegeven — en waarop ten deele ook van andere zijde is geweest — zijn door den Minister overgenomen. Wij zullen de betrokken artikelen in het kort de revue laten passeeren.

Artikel 5

Baten en lasten worden vervangen door activa en passiva.

Artikel 6

Dit artikel is zoodanig gewijzigd, dat ook salarisbedragen van het personeel boven f 10.000 onder de winstbelasting vallen. Een gegarandeerd minimum-tantième moet als salaris worden beschouwd.

De Minister is niet bereid eene bepaling, overeenstemmende met art. 9bis der wet op de D. & T. belasting in de wet op te nemen, omdat het beter past bij het internationaal gebruik, dat aan de territoriale bestemming van de winst geen aandacht wordt geschonken.

Artikel 18

De verhooging van 20 % bij navordering buiten schuld van den belastingplichtige, is teruggenomen.

Artikel 28

Dit artikel wordt niet gewijzigd, maar de Minister verklaart

nadrukkelijk, dat een notaris niet onder het artikel valt. De Minister betoogt verder, dat de practijk heeft uitgewezen, dat een voorschrift als in dit artikel vervat, noodzakelijk is.

Artikel 37

Niettegenstaande de Minister eerst op een suggestie tot aanvulling eener lacune in dit artikel geantwoord had, dat eene wijziging niet noodig werd geoordeeld, wordt nu in de M.v.A. de toevoeging van een 2e lid ter aanvulling voorgesteld, luidende:

„De dividend- en tantiëmebelasting, vóór het in werking treden van deze wet ten kohiere gebracht, in strijd met het vorige lid, wordt teruggegeven, zoodra voor het eerste boekjaar waarover de winstbelasting wordt geheven, de aangifte is behandeld”.

Artikel 38

In dit artikel is nu ook de verplichting opgenomen om bij het indienen der overgangsbalans ook te vermelden *de grondslagen voor de winstberekening*, welke bij het opstellen van het zuiver vermogen zijn gevolgd en voortaan zullen worden gevolgd.

De termijn van 3 maanden voor de indiening der overgangsbalans werd *niet* verlengd. De Minister merkt t.d.z. op:

„Bij gebleken behoefte zal, naar het vierde lid, de termijn kunnen worden *verlengd*. Als voorwaarde zal daarbij gesteld kunnen worden, dat een voorloopige aangifte wordt ingeleverd, welke echter voor dit soort aangiften meestal niet veel waarde zal hebben”.

Tenslotte meen ik nog de aandacht te moeten vestigen op het eenige *nieuwe* artikel, waarmede het wetsontwerp in de Nota van Wijzigingen werd verrijkt, nl. *artikel 26bis*, luidende:

(1) Indien en voor zoolang *alle* aandeelen van een naamvennootschap in het bezit zijn van een lichaam als bedoeld is bij artikel 1, kan Onze Minister van Financiën, onder door hem te stellen voorwaarden bepalen, dat de belasting volgens deze wet wordt geheven alsof de eerstbedoelde vennootschap was opgegaan in het lichaam, dat al hare aandeelen bezit.

(2) Het eerste lid vindt slechts toepassing, indien de gestelde voorwaarden door de bestuurders van alle daarbij betrokken vennootschappen, verenigingen en maatschappijen zijn aanvaard.

Het behoeft geen betoog, dat dit artikel van veel belang is voor moedermaatschappijen, die *alle* aandeelen hunner dochtermaatschappijen bezitten. De invoeging van dit artikel is te danken aan een krachtig pleidooi, voorkomende in de nota der Nederlandsche Werkgeversorganisaties aan de leden der Tweede Kamer, welk pleidooi in het Voorloopig Verslag een duidelijke weerklank heeft gevonden. De Minister zegt ervan in de Memorie van Antwoord:

„De opmerking, gemaakt in de op één na laatste alinea van het verslag ad art. 7, heeft den ondergeteekende aanleiding gegeven om, voor concerns als hier zijn bedoeld, de mogelijkheid te scheppen om te worden belast als één lichaam. Hier toe is een nieuw art. 26bis ingevoegd”.

Holding companies kunnen dus, casu quo, als één lichaam worden aangeslagen, waardoor eene volledige compensatie wordt bereikt door winsten en verliezen van de moeder- en dochtermaatschappijen.

J. J. M. H. NIJST